

PRZECZYŚCIENIE (14) *sb n*

Teksty nie oznaczają é; pierwsze e prawdopodobnie jasne (tak w prze-).

sg *N* przeczyścieni(e) (1). ◊ *G* przeczyścieni(a) (3). ◊ *D* przeczyścieniu (1). ◊ *A* przeczyścieni(e) (6). ◊ *L* przeczyścieniu (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w.: przeczyszczenie s.v. przeczyścić.

Usunięcie z organizmu ludzkiego szkodliwych substancji (14) :

przeczyścienie przez co (2): Tha [kolera czarna] panuie w lewym boku, á miełtce łwe w łlezionie ma. Przyrodzenia ielt zimnego á fuchego/ przeczyścienie łwe ma przez oczy. *FalZioł* V 54, V 54v.

a. *O przewodzie pokarmowym: zlikwidowanie zaparcia, spowodowanie wypróżnienia; może też: rozwolnienie (12) :* Sosnki wfytać [do wywaru wiśni z miodem] y zmiełzać á wylać na czo kolwiek aby ochłodłu [!] á będzie iakoby lektwarz/ á tego dawać dla przeczyścienia *FalZioł* III 21c, III 20b, V 69 [3 r.]; śliw węgierłkich wárzonych/ iuchá cukrowána/ przepułzcza żywot/ połkwartek wypiwłzy: á chcelzli mieć mocnieylze przeczyścienie/ wfył Senáfu á przywarz/ bes łzkody cie wzrułzy. *SienLek* 39, 90, 101.

Zwrot: »b(ie)rać przeczyścienie« (2): FalZioł I 122b; názáiułrz/ niech bierze przeczyścienie żywota *SienLek* 90.

Wyrażenie: »przeczyścienie żoładka, żywota« [w tym: z czego (1)] (2:1): PO pułzczaniu krwi y po przeczyścieniu żoładka z złych wilkołci, y też po połileniu łercza rzeczami wylzley napıłfanemi Gdyby łie bolączka wczynıła/ tak iá małz goiłć. *FalZioł* V 70v, V 46; *SienLek* 90.

Synonimy: oczyścienie, przepurgowanie, purgacja, purgowanie.

Cf PRZECZYŚCIĆ